

הַלְבוּת יוֹם טוֹב קִיּוֹן תְּקוּדָה

ביאורים ומוספים

ולהשתמש בה מאוחר יותר באותו היום, כתב לעיל (סי' תקב ס"ק ו') שיש אחרונים שהתירו.

ולהוציא מים חמים מודד שמש ביום טוב, בשעל ידי כך יכנסו מים צוננים שאינם נצרכים לו ביום טוב ויתבטלו שם, דעת הגר"ש אלישיב (שבועות יצחק בדיני דוד שמש פי"א אות א) שיתכן שאסור אף לפי המתיירים שהביא השע"צ כאן, מפני שבהסתפקות מן השמן, לקיחת השמן עצמה היא פעולת הכיבוי, ומשום כך התירו לעשות מעשה זה, שהרי הוא מעשה שנעשה לצורך אוכל נפש, מה שאין כן בדוד שמש, שהוצאת המים גורמת לפעולה אחרת של בניית מים אחרים ובישולם, ובישול זה אינו נצרך לו כלל ונגרמא כו' אסורה, כמבואר להלן (סי' מו'). וכן דעת הגר"ש ארי"ע (שם) אות ב' הע' **, ומבקשי תורה יום טוב סי' מד) שאין להתיר בזה משום דעת הפוסקים שהתירו בענינו. אכן, דעתו שם שיש להתיר זאת משום שהמים שנכנסים מתערבים במים הקיימים, ולמעשה משתמש ביום טוב גם במים שנכנסו והתבטלו. וכן דעת הגר"ש וואזנר (קובץ מבית לוי חי"ד עמ' כד) שהדבר מותר, כיון שבישול בדוד שמש נחשב כבישול בתולדת חמה שאינו אסור אלא מדרבנן, והוא גם יפסיק רישא דלא איכפת ליה, ויש אף צד שחימום המים אינו נחשב כמעשה שעשה בידים, אלא כגרמא בלבד, ולדעת הגר"ש קרליץ (חוט שני שם פי"ד ס"ק א עמ' סב) אם לפני סוף החג יש אפשרות להשתמש במים שנכנסים לדוד ומתחממים, מותר להוציא ממנו מים, כשם שהותר ריבוי בשיעורין, אך כשאין אפשרות להשתמש בכל המים שנכנסים ומתחממים וכגון שעומד סמוך לסוף היום, אסור להוציא ממנו מים.

[שע"צ ס"ק טז]

תוספת ו' של שלמה⁽¹⁶⁾.

(16) ואף שכתב דברי תוס' אלו על דברי השו"ע, מי"מ מבואר בבית"ל (ד"ה ויכבוד) שהשו"ע סבר כדעת הרא"ש, והרמ"א סבר כדעת התוס', וכן מבואר במשני"ב להלן (סי' כב) ובשע"צ (סי' כט).

[משנ"ב ס"ק טז]

אחרי שאין הפתילה יונק צדן מהם קללי⁽¹⁷⁾.

(17) אכן, לסגור ולגמרי או במקצת) את הברז של מיכל הגז, דעת הגר"ש פרנק (שש"כ פי"ג הע' טא) והגר"ש קרליץ (חוט שני יום טוב פי"ג ס"ק ד אות ה) שאסור, מפני שהגז שיעמוד לבעור מחובר למ שוכר בו, דומה לשמן שנחשב כולו מחובר לשלהבת, ולפיכך המפסיק את אספקתו לאש נחשב כמכבה.

וגם אם הלהבה אינה מתקטנת מיד בשעת סגירת הברז הראשי של הגז, דעת הגר"ש וואזנר (לקט הלי' יום טוב פי"ה הע' ז) שאסור לסגור, כיון שגורם שהאש תכבה מוקדם יותר, ומבואר להלן (סי' כב) שנכון להחמיר כדעה שאוסרת בזה.

[משנ"ב ס"ק טז]

ומה מועיל ש'דליקנה אחר-כך⁽¹⁸⁾.

(18) אכן, בדבר שאין מבחין אותו בידים אלא על ידי גרמא, כגון שעון שבת המכוון לכבות, שבזמן שינוי שעת הכיבוי מפסיק לפעול ובאופן זמני מתבטלת אפשרות הכיבוי, הסתפק הגר"ש ארי"ע (שש"כ פי"ג הע' קה) שמא לא נאסר לשנות בו ביום טוב את שעת הכיבוי, כיון שיעמוד לחזור ולפעול מיד לאחר מכן, ובאסור גרמא, אשר מדינתו מותר לעשותו בשבת [במבואר בגמרא (שבת קכ, ב)], יש להקל להפסיק את פעולתו ולהחזירה.

[משנ"ב ס"ק יב]

מחר לכבות אפילו בשבת⁽¹³⁾.

(13) ולענין כיבוי דליקה בשבת בזמנינו בארץ ישראל, ראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק יד]

והרי זה כמקנה⁽¹⁴⁾.

(14) וריצה עם נר של שמן ביד, כתב לעיל (סי' רעו ס"ק ל) שבדאי גורמת שיתקרב השמן לפתילה או יתרחק ממנה, ויש בזה משום מכבה ומבעיר, אך כשהולך בנחת אין הדבר פסיק רישא, ומותר. וכן כתב לעיל (סי' רעו ס"ק ו-ו) לגבי פתיחת דלת שמונה עליה נר של שמן או סגירתה, שיותר לעשות כן בנחת, אך לא בחזקה. וכן כתב שם (סי' יח) לגבי הוות שולחן שמונה עליו נר של שמן, שיותר לחזו רק אם נזהר לעשות כן בנחת, אכן, לגבי נר של שעיה או חלב, כתב [בכל אלו המקומות] שאין צריך לטלטלם בנחת. אולם, בנחת עבים קצת [המצויים בזמנינו], כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פי"ה תשובה יט) שדינם כנרות של שמן, שהרי מתקבץ בניהם מקצת מהנר שנמש, ויש לחוש בהם לקירוב השמן לפתילה או להרחקתו ממנה, ולא הקלו הפוסקים בנרות שעיה אלא בנרות דקים בלבד.

ולחטות נר דולק כדי להדליק בו נר אחר כשיש חשש שמא ינטוף מהשעיה של הנר הדולק, דעת הגר"ש קרליץ (חוט שני יום טוב פי"ג ס"ק ד אות א) שיותר, כל שאינו פסיק רישא שינטוף [וראה שם פי"ב ס"ק ב].

וכן לפתח את הכפתור של הגז כדי להדליק להבה נוספת, כשעל ידי כך מתמעט הגז שבמיכל [העומד להבערת האש שכבר דלוקה] בלא שיעבר והולך לאיבוד, עד שמדליק את הלהבה, דעת הגר"ש קרליץ (שם אות ב) שיותר, כיון שבדרך כלל אין זה פסיק רישא שיתמעט הגז [בזמן קצר כל כך].

[שע"צ ס"ק טז]

וצריך ציון לקצושה⁽¹⁵⁾.

(15) ואף שלגבי כיבוי אש מתחת התבשיל כדי שלא יתעשן, כתב הרמ"א לעיל (סי' א) שיותר, כיון שעושה כן מחמת שרוצה לאכול את המאכל, וכן לגבי ציון התנור על ידי מים כדי שלא ישרף הלהם שבתוכו, כתב השו"ע לעיל (סי' תקו ס"ה) דהמשני"ב שם (סי' לא) שיותר, ביאר הגר"ש ארי"ע (מנחת שלמה ביצה כב, א) ששי"ב פי"ג הע' נא) שכיון שמלכתחילה היח אש השמן בנר על מנת שישורף והקצוה לך, אין באפשרותו להחשיב את לקיחת השמן כלקיחה עבור אכילה, אלא נחשבת היא ככיבוי למטרת הצלתו מכילוי, מה שאין כן כשמכין מאכל לאכילה ומכבה את האש כדי שלא יתקלקל המאכל, שבוה נחשב הכיבוי לצורך אוכל נפש. והגר"ש קרליץ ביאר (חוט שני יום טוב פי"ג ס"ק ב אות ב), שהמסתפק מהשמן מתעסק בפעולת כיבוי [כיון שכלפי המקום בו נמצא השמן, הלקיחה אינה מתעילה לו כלל], ומה שלוקח אותו לצורך אכילה אינו נחשב אלא כמכשירי אוכל נפש, ומכיון שהיה יכול לתת פחות שמן בנר מבעוד יום, יש אוסרים לעשות כן ביום טוב, מה שאין כן המכבה את האש מתחת התבשיל, שמתעסק לא רק בכיבוי ומניעת שריפת התבשיל אלא גם בבישולו והכנתו לאכילה, ולפיכך נחשב בזה לדעת הרמ"א כצורך אוכל נפש.

אמנם, לגבי כיסוי האש באופן שנכבית קצת, כדי לשומרה

הַלְבוּת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיד

ביאורים ומוספים

לבעירה. מאידך, בשו"ת אור לציון (חי"ג פ"כ תשובה י) כתב שדין הסרת המיכל כדן גרם כיבוי, שנחלקו בו השו"ע והרמ"א אם מותר או אסור (והחמיר בו המשגיב לכתחילה).

ולענין תנור הפועל על ידי טרמוסטט, האם מותר לסגור את הרלת שלו לאחר הוצאת המאכל ממנו, כשעל ידי כך יגרם כיבוי לאש הבוררת בתוכו לאחר זמן מועט, דעת הגר"ש אויערבך (שם פ"א הע' צג) שמוותר, כיון שיש לסנוך על דעת הרבה פוסקים שהקלו בגרם כיבוי בכעין זה שאין רצונו בכיבוי אלא רק בסגירת הרלת הזכוי אינו אלא פסיק רישא, הזכוי עצמו אינו אסור מדאורייתא כיון שאינו עושה פהם, וגם האש אינה נכבית לגמרי אלא רק מתקטנת.

[ביה"ל ד"ה דבר]

ואף לדעת הש"מפירין יש להקמיר²³.

23) ולענין כיבוי להבת הגז על ידי מילוי סיר בנוים שיגלשו בשעת הרתיחה ויכבו את האש, הנחשב לגרמא, כתב בשו"ת מנחת יצחק (חי"ו סי' מב אות א) שאין לעשות כן, כיון שהוא גורם כיבוי בכונה. מאידך, בשו"ת אור לציון (חי"ג פ"כ תשובה יא) כתב שמוותר, מפני שלא החמירו הפוסקים בגרם כיבוי אלא באש שהאיסור לכבותה הוא מן התורה, אך לא באש הגז, שכיבוייה אינו עושה פהם, ואינו אסור אלא מדרבנן, והוסף, שמי"מ טוב להימנע מהיתר זה לכתחילה. ודעת הגר"ש וואזנר (לקט ה"ל יום טוב פ"ח הע' ט) שאין לעשות כן אם המטרה היא רק כדי להסוך בגז, אך לעשות כן מחמת שחם מאד בבית, מותר, והגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת ח"ב סי' כב אות ב, ששי"כ פ"ג הע' סג) כתב שמוותר לכבות כן, אך רק באקראי, כגון ששכח לכבות את הגז בערב יום טוב, ויש בזה הפסד ניכר, אך בקביעות לא, כיון שלא התר להשתמש בהיתר של גרמא בקביעות, ובפרט שמבואר במג"א (ס"ק ה) שאין להתיר גרם כיבוי ביום טוב אלא במקום הפסד וראה שעה"צ (ס"ק לא), וכיבוי שאינו נעשה באופן אקראי, כגון כשהדליק לכתחילה על מנת לכבות ביום טוב, אינו נחשב הפסד לענין זה, וכן דעת הגר"מ קרליץ (לקט ה"ל יום טוב שם).

אכן, כשמכבה באופן זה, כתבו הגר"ש אויערבך (שם) ובשו"ת אור לציון (שם) שאסור למלאות בכלי זה מים כשאינו צריך את בישולם, כיון שמבשלים שלא לצורך [ראה שו"ע לעיל (סי' תקג ס"א)], וכן צריך להיזהר מאד בשעת הנחת הסיר המלא שלא יגלשו המים על ידי הזזתו ויכבו את האש.

ולענין חיבור הגז לשעון-גז ביום טוב כדי שיכבה את להבת הגז לאחר זמן, כתב בשו"ת אור לציון (שם) שיש להחמיר שלא לחברו, משום חשש תיקון כלי, כבעריכת שעון [ראה משגיב לעיל (סי' שלח ס"ק טו)], וכן דעת הגר"ש וואזנר (לקט ה"ל יום טוב עמ' כג) והגר"מ קרליץ (שם פ"ח הע' יא) שאסור.

ולענין חיבור החשמל לשעון-שבת ביום טוב כדי שיכבה אותו לאחר זמן, דעת הגר"ש אויערבך (ששי"כ שם הע' קט) שאסור, מפני שדומה הדבר להנחת נר בתוך מים, שאסור בו הביה"ל (ד"ה דבר), ובשו"ת דובב מישורים (חי"א סי' פז אות ב) מבואר שאף ביום טוב שני אסור הדבר. מאידך, בשו"ת אור לציון (שם) כתב שמעיקר הדין מותר גם ביום טוב ראשון לעשות כן, ובפרט אם מכוונו בשעה שהחשמל אינו פועל, וביאר, שהזזת הזווים שבשעון המצוי בימינו אינה דומה לעריכת שעון, ואינה נחשבת כתיקון כלי, וסוים שלמעשה צריך עיון [ראה מה שכתבנו בביה"ל לעיל (סי' רסה ס"ד ד"ה גרם כיבוי)].

[ביה"ל ד"ה ויכבה]

המפסע השענה וקפכה היא¹⁹.

19) וכן לענין קירוב נרות יחד לצורך הברלה בליל יום טוב שחל במוצאי שבת, דעת הגר"מ קמיוצקי והגר"ש אויערבך (יום טוב שני כהלכתו פ"א הע' סז) שיש להחזיק את שני הנרות זה ליד זה מבלי שיתחברו הלהבות, כיון שאם יחברו אותן קרוב הדבר שיכשלו באיסור כיבוי בכך שיגרמו לטפטוף שעוה, וכן החמיר בזה הגר"ש וואזנר (שם). מאידך, בשו"ת אגרות משה (אוי"ח ח"ה סי' כ אות ל) כתב שמוותר לקרבם אף על פי שגורם להיתוך, מפני שהוא פסיק רישא ולא נוחא ליה, ואין דרך היתוך בכך, ואף אין כל תועלת בטיפת השעוה שנמסה, ועוד, שכיון שעושה כן כדי להאיר ועל ידי כך נהנים מהאור, נחשב הדבר כעושה אוכל נפש, שבו אין להתחשב בכך שנגרמת מלאכה אחרת, וכן נהג הגר"מ קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' קיא). וכן דעת הגר"ש אלישיב (יום טוב שני כהלכתו שם הע' טח) שצריך לקרב את הלהבות של שני הנרות זו לזו, ואין חשש איסור בדבר, כיון שאין הדבר פסיק רישא שהנר יטפטף, ובאיסור גרם כיבוי ביום טוב יש להקל, כיון שהכיבוי אינו אסור אלא מדרבנן, שהרי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה.

ולענין החשש שמא הפרדת הנרות לאחר הברלה נחשבת ככיבוי, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תקב ס"ק יט).

[משגיב ס"ק כ]

וכיון ששעוה אינה דבר סביבה שיקפכה הפתילה קשפניע לשם, אסור²⁰.

20) וכן כתב החזו"א (אוי"ח סי' לח ס"ק ז) להלכה, מפני שנתנית הנר בחול נחשבת כהעמדת מחיצה בין השמן לפתילה, הנחשבת ככיבוי גמור.

ואם הקדמת הכיבוי לא תגרום לכיבוי הנר ביום טוב אלא רק במוצאי יום טוב, כתב האמרי בינה (דיני יום טוב סי' יט) שאינו נחשב כמכבה ביום טוב, וכן כתב הקובץ שעורים (ביצה אות נה) שהמסתפק מן השמן באופן זה אינו נחשב כמכבה בו ביום לדעת הרא"ש [שאלו לדעת התוס' אסור, משום שמכבה את אור הנר מדי ביום טוב]. מאידך, השפת אמת כתב (ביצה כב, א) שמסתבר להחמיר בזה, וכן צידד הגר"מ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ד).

[משגיב ס"ק כב]

תהו רק בכלל גרם כבוי וקרי²¹.

21) אמנם, הרמ"א לעיל (סי' שלד ס"ב) כתב שרק במקום הפסד הותר גרם כיבוי, אכן, מבואר בשעה"צ להלן (ס"ק לא) בשם המאמר מרדכי שרק בשבת לא הותר גרם כיבוי כשאינו במקום הפסד, אך ביום טוב מותר. והחזו"א (אוי"ח סי' לח ס"ק ו) כתב, שהרמ"א כאן סבר שחיתוך הנר אינו אפילו גרם כיבוי, ולפיכך הותר.

[משגיב ס"ק כג]

דנכון להקמיר קדשה ראשונה שאוסר קנה²².

22) ולהסיר מיכל נפט מתנור נפט בזמן שאין נוטף ממנו נפט לתנור, כדי למלאותו או כדי להפסיק את פעולת התנור משום שחם לו מדי, דעת הגר"ש אויערבך (ששי"כ פ"ג הע' פג) שמוותר, על כל פנים בשעת הצורך, ואינו דומה לחיתוך נר של שעוה שהחמיר בו המשגיב כאן, כיון שהנפט אינו נכנס לתנור מצליו אלא זקוק לאויר כדי לדחוף אותו, ואינו דומה לנר שכבר מוכן

הלכות יום טוב סימן תקור קלג

של שנינה שרופה לתדליקו ביום טוב וחס עליו שלא ישירף פלו, וכול (יט) לתן סביבו (כ) קדם (ו) שידליקו (כא) דבר המונע מלשרוף בענין שיכבה פשיגיט שם: הגה (כב) ויש מתיירין לתת נר של שנינה באור, והניי (ס) שפדליקים גם למטה כדי לקצרה, (כג) וכן נוהגין, אבל (כד) על ידי (ט) ספין אסור הגים

באר היטב

לשנות דבר חוצה לה שרי, וכן משמע מלשון ומלשון שחר שלא קטב סבת קדם שדליקה, משמע אפלו אסור שהדליקה שרי, ולכן כשב נמ"א ויש מתיירין וכו', הפליג אפיקרא קפוחא; ותחובה הנשארת אינה אסורה מלשון מקצה, שלא היה מקצה בהיש, ועוד, שהיה יכול לנרם לו כבוד וי"א לא אסת דעתה מנה, עי ריש סימן רעט; ומ"מ נ"ל דנר של מצוה שהדלק ביו"ט אע"פ שכבה אסור להנות ממנו ולאכלו הואיל והקצה למצוה קטו נרסקה, עכ"ל מ"א: (ח) שפדליקים, פי תוקא כדי להדליק שתיקן פארה, אבל אם עושה כדי לתקן חלק הראשון שלא דלק צד השני אסור, י"ש. אבל מלשון נמ"א משמע באפלו אי"ע לשיטתו רק שעושה כדי לקצרה שרי, ולדעת זה פשיטא לשרי לתת נר בחול אפלו הוא דולק, מ"א, וכ"כ הש"ך, ע"ש, וצ"י סימן תצח סי' יח פתכתי בשם נמ"א דאסור לתת בחול דעושה גמא, ע"ש, וכן דעת השולח"ה, וצ"י מתייר בצנף קצת לתת הנר אפלו במים, ע"ש: (ט) ספין. וקמחן מנא:

באר היטב

מדין זה דאסור להטות קצת נר הדולק כדי שיהיה השנייה והשנייה למעלה, וכן יצוה קפה פעמים עד שיכלה וישירף במהרה, ולמד זה מרובי פהילות דמתייר נמ"א, ולפי מה שפסקנו פאן שיקח כדי שיקח במהרה, גם שם אסור, פן נראה לי, וגם ראיתי באלה נבה ונהר שלום והקד"משה ופאמ"ר מרדכי שדחו דבריו, ע"ן שם, והם הביטו בדבריו וקשמוטה הנר מתוך מהשנייה טפוח לארץ, וזה כותבי אסור להרא"ש, דמקטע השנייה ומכבה הוא"ש; והפאמ"ר מרדכי מצידו לאסר אף לדעת החושבים, דמקום ספקה אורו על ידי השנייה והספקה לארץ אלא שאסור כפך מעמיד יונה, אכן אף אם נפרש דבריו באופן שאינו מתייר לארץ וכן שעל ידי שהשנייה והספקה עולה השלכות וישירף מהר (וכמו שנמצא בטאמ"ר מרדכי בשם יש מפלשים), גס"פ אסור פיון ששכנו בזה שחכמה מהר, וכ"ל: * דבר המונע מלשרוף, ע"ן במשנה ברה"ה שפחבני בגון על ידי חול וברומה, ולענין לתתו להוף הפנים, דעת הש"ך בדקומם צנף קצת יש להקל, וצ"ן דמקד"משה שחולק עליה, דהמים אינו נקטם בכלל מונע מלשרוף אלא בכלל מקבב כבוד, במקבא כסימן רסה פאמ"ר, וצ"ן שם, וכן פמ"ר אדם בכלל זה גס"פ לא המיר זה נק לצנף דבר אסור וביוס"טוב שני של גליות, ע"ן שם, וכן הג"ח בסימן רסה קאמ"ר אחרון מסיק שם לאסור משום דבריו הם נגד פמה פוסקים, ע"ן שם, וכן אם הוא לצנף גדול סחיר שם, ע"ן שם טעמו ונבאליה נכח משמע דדעת הפמ"ר אבד"ס להקל בזה, והפשיטא ולא מצאתי בו שום דבר להח, ואף לדעת ה"ש מתיירין יש להחמיר: * שפדליקים גם למטה כדי לקצרה, הנה מדברי הפמ"ר אבד"ס וקב"ה מה שפמ"ר שפ"ר טעמו"ס משמע דלדעת זה שרי אפלו היכי שהחלק התחתון אינו דולק אחר כך פלל ונבאן ששההבה קצת באור (אחר כך מתחם אחר מתברר): ולא דמי להא דפסיקי, ה, והתם פננתו לעשות מפתילה אחת שתיים וכן אסור אלא אם כן צריך לשתיקן, אבל הכא שאין כנון אלא שיקבה במהרה, שרי אפלו בכה"א ונא, אבל בכה"א אחרונים משמע

משנה ברורה

שנינה וידלקו בפתל או בפגורה, ונהה שפא זמ"ר, דהניו שישפשו פו להחליקו על פני שטח הפתל, והוא תולדה דממחוק: ג (יט) לתן סביבו וכו'. דלתחבו בסביב אסור, דמה שחוחכה לשהים ועושה לכל אחת נר בפני עצמו הוא בכלל תקון קנא, ולתחבה על ידי אור קדם הדלקה דמקור לכלי עלקא, וידלקו פקטי"ח, אינו הוצה, פי פננתו שישאר לו תחובה נר להדליק עוד פעם אחרת, ואם ידליקה באור ידלקו שתיקה ולא ישאר מאומה: (כ) קדם שידליקו. דאף על גב דקמא לן בסימן שלד סעיף כב דגורם כבוד שרי, הניו שם שאינו נוגע בדבר הדולק, ע"ן שם, אבל כן נוגע בפעוה (כג) שמוכנת פלה להדלקה, ולכן בין שחוחכה אותה ומקצרה ובין שעושה אינה דבר סביבה שיקבה הפתילה כשפגיט לשים, אסור, והו סברת (כד) המקור, אבל פמה (כד) אחרונים חולקים על זה וקבירא לה, באפלו לאסור שהדליקה גס"פ מותר לתן דבר המונע מלשרוף, מאמר שאינו עושה מעשה בגוף דבר הדלק: (כא) דבר המונע מלשרוף. כגון שימן סביבו חול וכה"א ונא, והוא הדין דמותר לתת אותו לתוף (כס) חול חוחת בענין שאין בו משום עשיית גמא, כמו שכתבנו בסימן תצח סעיף טז במשנה ברורה, כדי שפשיגיט לחול יקבה, ולפי מה שפארנו בשם פמה אחרונים דבר המונע מלשרוף אפלו אחר הדלקה, והיה מותר לתת אותו בחול אפלו אחר הדלקה, אבל לא יצ"ח הנר (כז) כצו"ג"ל אחר הדלקה או להדליק הנר בכלל בענין שיקבה פשיגיט לשים, דהניו גאלו חוחת מן הנר, (כח) וזה אסור לכלי עלקא לרעה ראשונה, מאמר שעושה מעשה בגוף דבר וכו', הניו אפלו אחר הדלקה, וטעמם, דער פאן (כח) לא אסור משום מכבה אלא במסתפק מן השימן שפבו בשעה שהיה דולק, ומשום שפשיגיט שמתפק מכה אור קצת, מה שאין פן בגר של שנינה דבשעה שחוחכה למטה אינו נוגע זה להאיר פלל וכן שאמר קף זמ"ר לקבוח, ונהו נק בכלל גרם כבוד ושרי: (כג) וכן נוהגין, וקבה (כט) אחרונים פתבו דנכון להחמיר בקצרה ראשונה שאוסר פנה"ש: (כד) על ידי ספין אסור, שעל ידי חוחכו עושה עוד פתילה להאיר, והניו בכלל חסון מנא (ל) אף על פי שאינו מכון לקח:

שער הציון

(כז) וצ"ח לומר, לתמן בזה ולא מקשי טעמיה ששאר בו האור ויש אומרים דמותר לתן עליו משקן שיקבה פשיגיט לשים, ולשאר ה"ס הטעמיה אינו מוכן להדלקה ומתייר זה שמתשקין אינו נוגע בדבר הדולק, מה שאין כן בשנינה ופרי מגדים, לישב סברת הבית יוסף דמתייר בשנינה, ע"ן שם: (כח) וכן הוא גס"פ דעת מהרש"ל ב"ס של שלמה בבאר דברי הרא"ש, וקב"א העלת שפכת, ונס הביח פאיר מצד פתמחבר: (כז) כ"ח ופאמ"ר שמואל וצ"י וקב"א אבד"ס והג"ר ואלה נבה: (כט) אבל לתוף חול קשה אסור משום עשיית גמא נמ"א כסימן תצח ושי"א, ולענין לתתו לתוף פ"ס, ע"ן בבאר תלבה: (כו) אליה רבה ופרי מגדים ותי"א אדם: (כז) אף דהש"י לקמן בפתי"קטן י מצד דהיכי דשמי תלקי הנר ודלקים, אפלו לדעת הראשונה מותר, הרבה אחרונים חולקים עליו בזה [ע"ן בטאמ"ר מרדכי ותי"א ויש, וכן מוכח מהג"ר דצ"ן על דין זה מהא דלקמן סעיף ח וכתב מקדם דלדעת ראשונה אסור וכן: (כח) קבא"ר פוסקים: (כט) עלת שבת ואלה רבה, והוא פועת מהרש"ל ב"ס של שלמה דלכתחלה יש לחש לדעת הרא"ש, ומלכוד זה מצויה חברים לדעת הרא"ש דסבירא להו גס"פ דג"מ פבוי אסור, והניו הנשפ"א והפנה"ג והמתייר דאוסרין אף ברבוי פתילות שפסיקי ב א"מ פננתו בפכיל למתו פבוי אף שפמ"ר אור, וכל שכן בזה: (ל) פרי מגדים: תרומה: 1 מין מסדק (קליפס גלע"ז) הולפת את הפתילה ומכבה האש בקצרה א"ל.

